WARIES MISDAADREEKS · Nº 233

Zilte Zonde in Vlaardingen

De zaak van de vergiftigde haring

LOGBOEK VAN EEN PRIVÉDETECTIVE

Misdaadpuzzel · los de zaak zelf op

Voor je begint

Dit is geen roman. Het is het logboek dat privédetective Sjoerd Bakelaar bijhield in de week nadat haringkeurmeester Adriaan Schotel tijdens de Zilte Proeverij aan de Oude Haven in elkaar zakte. Bakelaar was twaalf jaar stuurman op een vriestrawler en schrijft nog steeds zoals hij op zee schreef: per notitie de tijd, de plek en de wind, daaronder wat er gebeurde. Wat hij onderweg kreeg, plakte hij erin: een krantenbericht, een keurformulier, een uitdraai van een alarmsysteem, verklaringen die hij van zijn opname uitwerkte, een factuur.

Alles wat je nodig hebt om de zaak op te lossen, staat in dit boek. Bakelaar vertelt je niet wat hij denkt; hij noteert wat hij ziet en hoort. Mensen liegen tegen hem, soms om iets kleins, soms om iets groots. Niet elke leugen hoort bij de moord.

Je beantwoordt aan het eind vijf vragen:

1 Waarin zat het gif, en wanneer kreeg Adriaan Schotel het binnen?

2 Hoe, waar en wanneer werd het gif klaargelegd?

3 Wie is de dader?

4 Waarom moest Schotel dood?

5 Wie loog er verder tegen Bakelaar, waarover, en waarom?

Lees het logboek van zondag tot en met vrijdag. Achterin vind je werkbladen, een antwoordformulier en hints in drie niveaus, die op hun kop staan zodat je ze niet per ongeluk leest. De oplossing zit achter een verzegelde pagina. Open die pas als je antwoorden op papier staan.

Speelduur: twee tot vier uur. Alleen of samen; met z'n tweeën is het leuk om ieder een eigen verdachte te verdedigen.

Inhoud

Bemanningslijst 5

Schets van de Oude Haven 8

Zondag 21 juni 9

Maandag 22 juni 19

Dinsdag 23 juni 30

Woensdag 24 juni 43

Donderdag 25 juni 53

Vrijdag 26 juni 61

Aan de lezer 67

- Werkbladen 68
- Antwoordformulier 74
- Hints 75

Verzegeld 78

De oplossing 79

Nawoord 84

Lijst van bijlagen. 1 Krantenbericht 2026 · 2 Krantenbericht 2025 · 3 Fotolijst · 4 Eigendommenlijst · 5 Schets van het blikje · 6 Agendapagina · 7 Afhaalbon stomerij · 8 Verslag EHBO-post · 9 Krantenbericht 2018 · 10 Plattegrond Kaakhuis · 11 Notulen voorbespreking · 12 Keurreglement · 13 Keurformulier · 14 Lotingsenvelop · 15 Persbericht politie · 16 Reconstructie afstanden · 17 Mail van de apotheker · 18 Ingezonden brief 2025 · 19 Schets Broekpolder · 20 Opschrijfboekje vogelaar · 21 Conceptbrief · 22 Alarmlog · 23 Notulen 2019 · 24 Overzicht sponsorgeld · 25 Labuitslag · 26 Factuur en certificaat · 27 Website Zilverkeur · 28 Brief van Kraaijeveld

Bemanningslijst

Zoals Bakelaar ze voorin zijn logboek schreef, aangevuld na afloop van de week.

Sjoerd Bakelaar	61, privédetective (Recherchebureau Bakelaar, vergunning POB 7314), kantoor boven een sleutelmakerij aan de Hoogstraat. Oud-stuurman. Schrijver van dit logboek.
Adriaan Schotel	68, haringkeurmeester sinds 1994, voorzitter van de keurcommissie van het Genootschap De Zilveren Kaak. Zakte op zaterdag 20 juni in elkaar en overleed die nacht.
Lies Schotel	41, zijn dochter, fysiotherapeut in Schiedam. Regelt de nalatenschap.
Joost Schotel	38, zijn zoon, eigenaar van lunchroom Het Kaakje aan de Hoogstraat.
Marga van der Spek	54, eigenaar van Rookhuis Van der Spek, sinds 1911 in de familie. Opdrachtgever van Bakelaar.
Ineke Bosman	47, secretaris én penningmeester van het Genootschap; doktersassistente.
Wim Kraaijeveld	61, directeur van Kraaijeveld Vis B.V., bestuurslid van het Genootschap (prijzen en sponsoring).
Ruben Tjallema	32, assistent-keurmeester; werkt als kwaliteitsmedewerker bij een visgroothandel in Maassluis.
Gerrit Dorsman	74, erelid van het Genootschap, keurmeester van 1981 tot 2018.
Sanne Kortekaas	20, student, vrijwilliger bij de Zilte Proeverij.
Henk Ouwerkerk	66, vogelaar, vaste gast bij de vogelkijkhut in de Broekpolder.
Tamara Veth	rechercheur, Team Recherche Maasoever.

Haringstad

Vlaardingen ligt aan de Nieuwe Maas, tussen Schiedam en Maassluis, en heeft eeuwenlang van de haring geleefd. Vanuit de Oude Haven voeren de vissers naar de Noordzee, eerst met buizen, later met loggers; aan wal werd gekaakt, gezouten, gekuipt, gerookt en verkocht. De reders bouwden hun huizen langs de havenkades. In een van die huizen, aan de Westhavenkade, zit nu Museum Vlaardingen, dat het verhaal van de stad en de visserij vertelt.

De vissersvloot is kleiner geworden, maar de haring is gebleven, en iedereen in de stad heeft een mening over wie de beste heeft. Dat is de wereld van dit boek: kades, rookhuizen, vishandels, een Genootschap met een eigen pand en een keurmeester wiens oordeel een zomer kan maken of breken.

Aan de rand van de stad ligt de Broekpolder: ruim vierhonderd hectare bos, riet en water waar vroeger weiland was, met een vogelkijkhut, wandelpaden en een pontje. Wie er ’s ochtends vroeg loopt, hoort de stad nauwelijks meer.

Alle plekken in dit boek bestaan. Het Genootschap, het Kaakhuis, de Zilte Proeverij, de bedrijven en de mensen niet.

WOORDENLIJSTJE

Kaken met een klein mes de kieuwen en een deel van de ingewanden uit een haring halen; de alvleesklier blijft zitten en laat de vis in het zout rijpen.

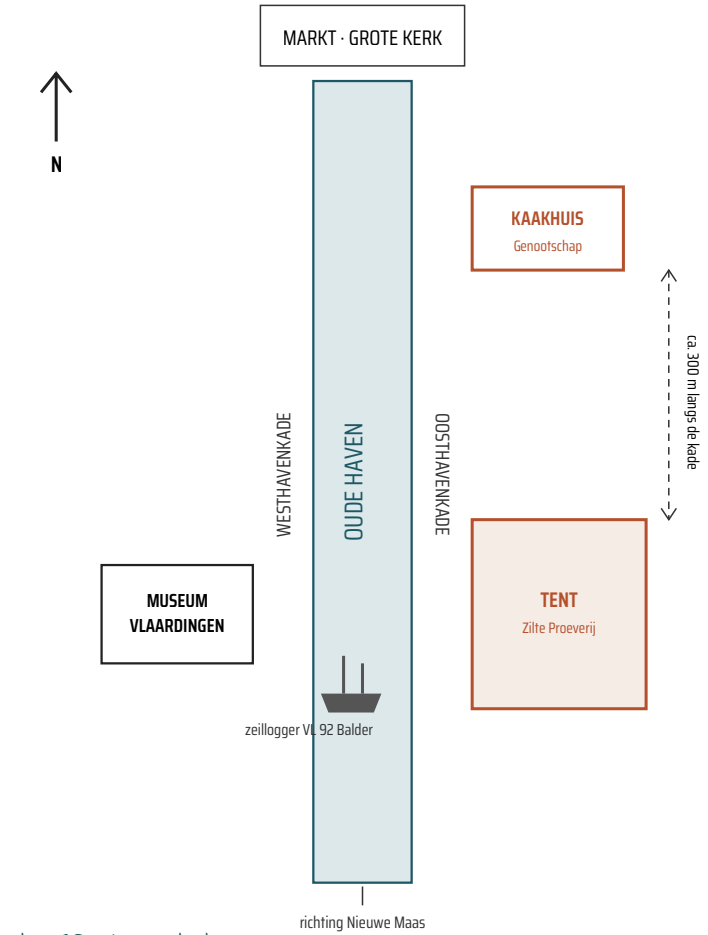
Hollandse Nieuwe haring uit het begin van het seizoen, met genoeg vet, gekaakt en gezouten volgens de traditie.

Schonen de haring ontdoen van kop, vel en graat, zodat hij aan de staart opgegeten kan worden.

Wachtoverdracht het moment waarop een stuurman het schip aan de volgende overdraagt, met alles wat die moet weten.

De Oude Haven

Bakelaar tekende deze schets op zondag 21 juni, toen de tent er nog stond. De plattegrond van de tent zelf staat op p. 15.

schets S.B., niet op schaal

21 JUNI 2026 · LOGBOEK 14, BLAD 1

Zondag

zon op 05.19 · onder 22.05 · wind zuidwest 4, buien uit zee

07.10 Kantoor, Hoogstraat — ZW 4 · motregen

Op de site van De Vlaardingse Koerier staat dat Adriaan Schotel vannacht om twintig over twaalf is overleden. Achtenzestig jaar. Gisteren zakte hij in elkaar aan de jurytafel van de Zilte Proeverij, aan de Oude Haven, terwijl de halve stad stond te kijken met een haring in de hand.

Ik kende hem zoals je in Vlaardingen een keurmeester kent: van gezicht, van zijn stem op de kade, van zijn oordeel in de krant. Ik heb één keer met hem gepraat, in de rij bij de viskraam op de markt, over vriesketens. Hij wist er meer van dan ik, en ik heb twaalf jaar op een vriestrawler gevaren.

Ik begin een nieuw logboek. Nummer veertien. Op zee schreef ik elk uur in het journaal: tijd, positie, wind, wat er gebeurde. Aan wal ben ik ermee doorgegaan. Een logboek heeft geen mening. Het noteert. Wie later wil weten waar het schip was, leest het terug.

Detective ben ik geworden zoals de meeste dingen in mijn leven gebeurd zijn: door een ander. Toen de rederij in 2009 de trawler verkocht, belde een verzekeraar uit Rotterdam die een stuurman zocht om te kijken of een lading vis echt was bedorven of alleen op papier. Hij was op papier bedorven. Daarna kwamen er meer van zulke vragen. Vriesketens, ladingen, een kotter die zogenaamd gezonken was, een schipper die zogenaamd ziek was. Nu doe ik ook overspel en weggelopen honden. Daar zit niks zouts aan.

Mijn kantoor is één kamer boven de sleutelmaker, met een raam op de Hoogstraat en een kaart van de Noordzee aan de muur. De sleutelmaker heet Piet en hij vraagt nooit wie er bij

mij boven komt. Dat is in Vlaardingen meer waard dan een vergunning.

10.40 Kantoor, Hoogstraat — ZW 4 · opklaringen

Marga van der Spek aan de deur, nog voor ik de koffie had. Ik ken haar van het rookhuis; iedereen kent haar van het rookhuis. Breed, kort grijs haar, handen die naar eikenhout ruiken. Ze ging zitten zonder te vragen of het mocht en legde haar telefoon op mijn bureau met het krantenbericht erop. Ik heb het gesprek opgenomen, met haar goedvinden. Hieronder uitgewerkt, ingekort waar ze in herhaling viel.

MARGA Ze hebben me gisteravond twee uur op het bureau gehad. Netjes, hoor. Koffie, een rechercheur met een blocnote. Maar ik ben niet gek, Bakelaar. Ze vroegen drie keer of ik vorig jaar ruzie met hem heb gehad.

SB En?

MARGA Natuurlijk heb ik ruzie met hem gehad. Vorig jaar schreef hij over mijn haring: vlak als een schoenzool, slordig gekaakt. Dat stond de maandag erna in de krant. Ik ben een supermarktcontract kwijtgeraakt, veertig procent van mijn zomeromzet. Ik heb hem op de kade uitgescholden waar iedereen bij stond. Dat weet de hele Oosthavenkade. Dat weet nu ook de politie.

SB Waarom denken ze aan jou?

MARGA Omdat hij bij bord C iets heeft opgeschreven. Bitter, zeggen ze. En toen hield hij op met cijfers geven. En bord C was van mij, dat bleek toen ze de envelop openmaakten. Dus nu is mijn haring de vergiftigde haring. Je moest eens weten wat ze gisteravond op Facebook schreven.

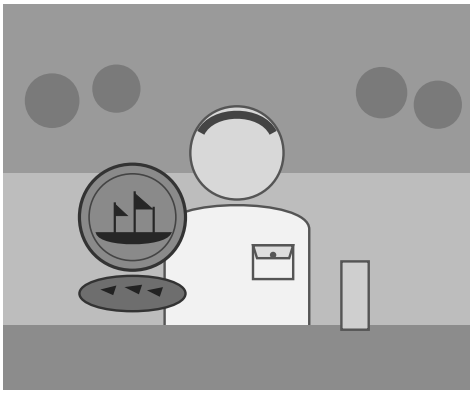
SB Wie zat er aan die jurytafel?

MARGA Adriaan in zijn witte jas. Naast hem Ineke Bosman, de secretaris, die schrijft de tijden op en doet de loting achter het zeil. Die jongen, Ruben Tjallema, de assistent, die brengt de borden. Netjes met handschoenen, dat moet ik zeggen. En Kraaijeveld stond de hele middag bij de jurytafel te glimmen, alsof hij de prijs zelf ging uitreiken. Wat hij ook doet, overigens.

BIJLAGE 1

DE VLAARDINGSE KOERIER · ONLINE · ZATERDAG 20 JUNI 2026, 21.12 UUR

Keurmeester onwel bij Zilte Proeverij

Keurmeester Adriaan Schotel (68) ‘zet zijn tong’ met een ruitje drop, vlak voor de keuring. Een halfuur later werd hij onwel. Foto Pim Hogenboom

VLAARDINGEN · De Zilte Proeverij aan de Oude Haven is zaterdagmiddag abrupt beëindigd. Haringkeurmeester Adriaan Schotel, al ruim dertig jaar het gezicht van het Genootschap De Zilveren Kaak, werd tijdens de blinde keuring onwel en zakte in elkaar. Omstanders en de EHBO-post verleenden eerste hulp tot de ambulance arriveerde. Schotel is naar het ziekenhuis gebracht.

Volgens omstanders klaagde de keurmeester bij de derde haring over een bittere smaak. Hij kon de keuring niet afmaken. De politie was ter plaatse en heeft de jurytafel afgezet. Een woordvoerder wilde niet ingaan op de oorzaak. ‘We doen onderzoek, zoals altijd bij een onverwachte situatie.’

De Zilveren Kaak is dit jaar niet uitgereikt. Secretaris Ineke Bosman: ‘Op dit moment denken we alleen aan Adriaan en zijn familie.’

Foto: hij kijkt niet naar het blikje, hij kijkt naar het publiek. Oude rot in het vak.